

BIBLIOTEC A

Informacions

Publicació del Servei de Biblioteques de la UAB. Núm. 7. Juny de 1994

Hi trobareu:

2 Ja podeu consultar en línia 425.000 referències de llibres i revistes.

3 El servei de NEWS.

4 Índexs d'impacte: què i per què. L'avaluació científica a través dels índexs.

7 El videodisc, un altre disc òptic.

9 Títols de CD-ROM en xarxa.

10 Accés al catàleg de la UAB. Les seccions de la Biblioteca de Medicina de les unitats docents connectades.

10 Projectes europeus. Programa de Biblioteques de la Comissió de les Comunitats Europees.

11 CALEX. La legislació de les comunitats autònomes a la Biblioteca de Ciències Socials.

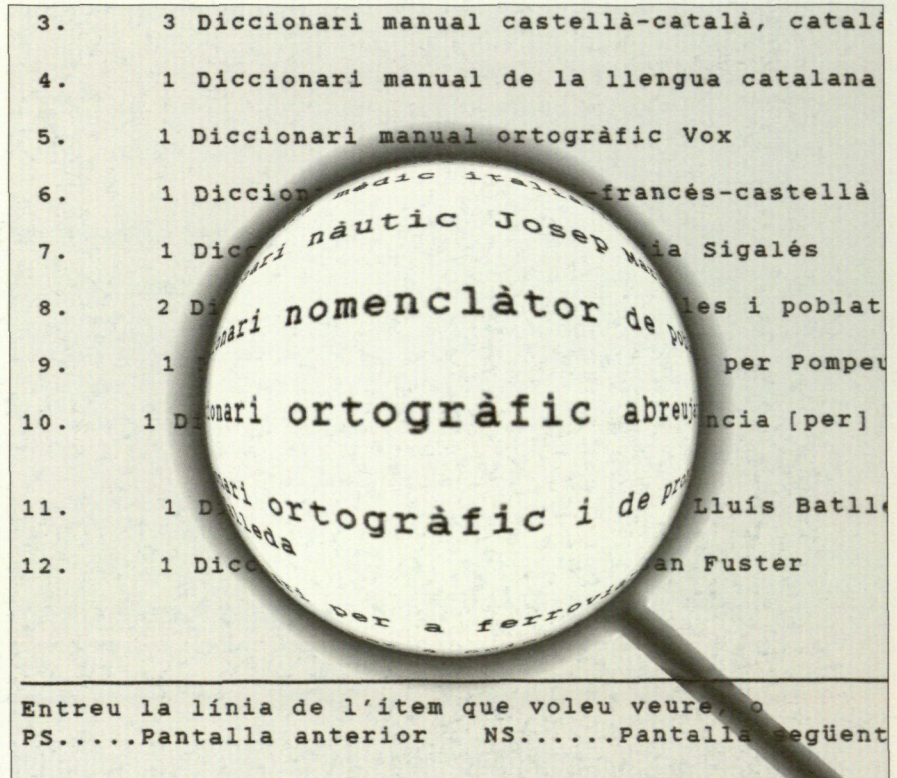
12 Bases de dades i bibliografies de traduccions.

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

UNA LUPA EN EL CATÀLEG

3. 3 Diccionari manual castellà-català, català
4. 1 Diccionari manual de la llengua catalana
5. 1 Diccionari manual ortogràfic Vox
6. 1 Diccionari mèdic italià-francès-castellà
7. 1 Diccionari nàutic Josep Maria Sigalés
8. 2 Diccionari nomenclàtor de plantes i poblat
9. 1 Diccionari nomenclàtor de plantes per Pompeu
10. 1 Diccionari ortogràfic abreviat [per]
11. 1 Diccionari ortogràfic i de pronunciació Lluís Batlle
12. 1 Diccionari ortogràfic i de pronunciació Joan Fuster

Entre la línia de l'item que voleu veure, o PS.....Pantalla anterior NS.....Pantalla següent

Seguint la voluntat de fer que les biblioteques de la UAB siguin més accessibles a les persones amb algun tipus de discapacitat, la Biblioteca de Lletres acaba de posar a disposició dels usuaris un ordinador dotat d'una targeta gràfica que permet engrandir els caràcters de la pantalla de l'ordinador.

El VTLS-ADA-1 V-VIEW BOARD és un programari que possibilita que les persones amb dificultats visuals puguin consultar fàcilment el catàleg. Amb un senzill clic del ratolí es pot escollir la grandària dels caràcters i el tipus de visualització de la pantalla. Es pot engrandir tota la informació o només una línia i, a més a més, es pot canviar la polaritat (lletres negres amb fons groc o lletres blanques amb fons blau), tot segons la conveniència de l'usuari.

Això es completarà més endavant amb:

Voice output, que permetrà als invidents consultar el catàleg. Gràcies a un sintetitzador de veu connectat a l'ordinador es podrà sentir de viva veu totes les cerques i instruccions que surten a la pantalla.

Large-key pointer, teclat especial per a les persones amb problemes motors.

Recordem que la Biblioteca de Lletres també disposa d'un aparell que permet a les persones cegues «escoltar» qualsevol llibre o document.

BIBLIOTEC A Informacions

Publicació del
Servei de Biblioteques
de la
Universitat Autònoma
de Barcelona

Núm. 7, juny de 1994

Dipòsit legal: B-6.440-91
ISSN: 1130-9318

Han coordinat aquest
número:

Vicenç Allué
Núria Balagué
Rosa Fedi
Joan Gómez Escofet
Juan Morer

Edició i impressió:

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma
de Barcelona

08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça:

Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma
de Barcelona

Edifici A
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: (3) 581 10 15
Fax: (3) 581 20 00
e-mail IYSB2@CC.UAB.ES

Ja podeu consultar en línia 425.000 referències de llibres i revistes

El Catàleg de les biblioteques ha arribat al registre 427.354.

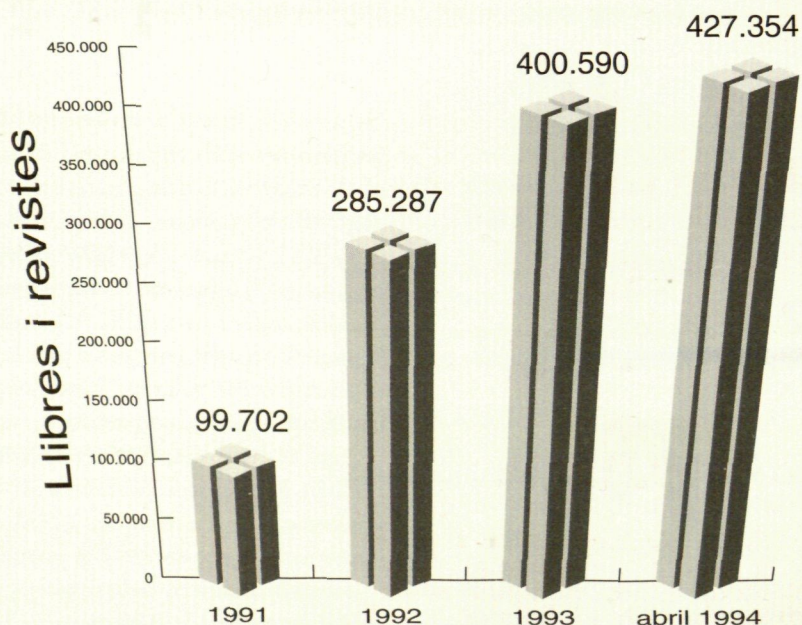
- 383.794 són exemplars de llibres, i 43.560 són col·leccions de revistes.
- 260.000 llibres provenen de la informatització dels catàlegs de fitxes de les biblioteques, i 123.794 són llibres nous catalogats des del gener de 1991.
- 28.994 col·leccions de revistes provenen de la conversió de l'antic

Catàleg col·lectiu de publicacions en sèrie, i 14.566 són noves revistes catalogades des del gener de 1991.

Qualsevol dia de l'any, de dia o de nit, consulteu el Catàleg, des de:

- les onze biblioteques de la UAB
- les aules d'informàtica de la UAB
- els despatxos de professors i els laboratoris amb PC o terminals connectats a la xarxa informàtica de la UAB
- des de casa amb un PC connectat amb mòdem a la línia telefònica
- la Universitat Politècnica de Catalunya
- la Universitat Pompeu Fabra
- la Universitat Rovira i Virgili
- la Universitat de Girona
- totes les universitats i centres de recerca del món que estiguin connectats a la xarxa Internet

Creixement de la base de dades de les biblioteques de la UAB

El servei de NEWS

Un dels serveis de xarxa que desperta més interès és el servei de NEWS. NEWS és un fòrum obert per a la discussió de tònics de temàtica molt variada. El sistema s'organitza en grups d'interès i aquests s'estructuren en jerarquies.

La difusió del sistema de NEWS es fa sobre una «xarxa lògica» que s'anomena USENET. Els grups tenen una distribució que pot ser local, regional o global dins la USENET. La majoria dels grups accessibles a la UAB pertanyen a aquesta última categoria.

El nom dels grups té una forma semblant als noms dels sistemes a la Internet. Són partícules de lletres enllaçades amb punts. Un exemple d'un grup de difusió global és el 'bit.listserv.catala'. Aquest grup, que tracta temes d'interès per a la comunitat catalanoparlant de la USENET, està integrat a la jerarquia de primer nivell 'bit', que inclou els grups que tenen origen en llistes a Bitnet. Un altre grup enquadrat a la mateixa jerarquia pot ser el 'bit.listserv.cinema-l'. El grup 'es.talk.politica' és un grup de difusió limitada a l'Estat espanyol. Tots els grups amb noms sota 'es' tenen aquesta difusió. Per acabar, els grups sota auuab, com per exemple auuab.cc.anuncis, tenen difusió local.

El sistema de la UAB rep més de dos mil cinc-cents grups distribuïts en divuit jerarquies de primer nivell. Cada dia es reben al voltant de trenta-cinc mil articles amb un volum d'informació equivalent a més de cent llibres de cinc-cents pàgines. Els temes que es tracten van del més intranscendent fins a discussions molt especialitzades que reflecteixen l'«estat de l'art» de determinades parcel·les del coneixement.

Hi ha grups de participació restringida, on només poden contribuir-hi determinades persones; grups moderats, on totes les contribucions requereixen l'acceptació d'un moderador prèvia a la seva difusió, i grups d'accés públic, que són la majoria.

Algunes de les jerarquies de primer nivell, i la descripció del tipus de grups que les integren, són:

- alt temàtica diversa i que es creen sense acord previ
- bionet temàtica relacionada amb la biologia
- bit tenen origen en llistes de BITNET
- comp tracten temes relacionats amb ordinadors i informàtica
- news tracten del sistema de NEWS pròpiament
- rec temàtica lúdica o recreativa
- sci temàtiques especialitzades en ciències

- soc temàtica social
- talk temes de conversa

La UAB disposa d'un servidor de NEWS que és accessible des de la xarxa informàtica. Qualsevol usuari de xarxa amb *software* adient pot connectar-se al servei de NEWS i llegir o enviar articles.

El sistema manté la majoria dels articles un temps estàndard de quinze dies al final dels quals expiren automàticament.

Al servidor de ftp anònim de la Universitat (ftp.uab.es) hi ha les últimes versions del *software* de NEWS per a clients PC i MAC que tinguin connexió directa a la xarxa. Si disposeu de comptes d'usuari als servidors centrals podeu fer servir els clients instal·lats en aquests sistemes. La comanda que s'ha d'introduir és:

§ News

La millor manera de conèixer el sistema és fent-lo servir. Al principi es pot participar com a «espectador» llegint les contribucions dels altres en els grups que ens interessin; més endavant podrem esdevenir «actors», fer les nostres pròpies contribucions.

NEWS, a més, explica molt sobre NEWS. El sistema disposa de grups on s'expliquen els mecanismes bàsics del sistema, les llistes dels grups que hi ha, les preguntes més freqüents que fan els seus usuaris, etc. Per a usuaris nous són interessants grups com els 'news.announce.newusers', 'news.answers' i 'news.newusers.questions'.

Finalment, direm que NEWS és, abans de tot, una porta, i de les grans, d'entrada a l'apassionant i cada cop menys desconegut «ciberespai». Us convidem a traspasar-la!

ÍNDEXS D'IMPACTE: QUÈ I PER QUÈ

L'avaluació científica a través dels índexs

Veure quines són les àrees de recerca en expansió, l'activitat d'un autor dins una àrea determinada, l'acceptació que han tingut els seus treballs o el ressò d'una publicació periòdica en una parcel·la específica de coneixement són qüestions que afecten i interessen a tota persona involucrada d'una manera o d'una altra en el món de la documentació.

L'Institute of Scientific Information (ISI), com a organisme interessat en aquestes idees, elabora una sèrie de bases de dades –SCI, SSCI, A&HCI– que, a causa de les possibilitats que tenen de seguiment de citacions referenciades en els articles que s'hi buiden, permeten produir uns índexs que tracten de forma quantitativa els aspectes abans esmentats.

Aquests índexs són compilats per l'ISI en un document conegut per *Journal Citation Reports* (JCR). Es tracta d'una anàlisi feta basant-se en les referències que citen els articles de les revistes que anualment es buiden a les seves bases de dades. El JCR està format per sis tipus d'índexs, dels quals donarem una breu definició:

1. Journal Rankings (dividit alhora en set taules):

- Llista alfabètica de revistes citades i que han estat processades en les bases de dades ISI.
- Llista de revistes pel nombre total de citacions rebudes durant tres anys.
- Llista per l'índex d'impacte.
- Llista per l'índex de ràpida acceptació d'una revista.
- Llista pel nombre d'articles publicats a cada revista analitzada per l'ISI.
- Llista pel nombre de citacions que rep cada revista durant un any referent als dos anys precedents.
- Llista de revistes de ciències socials que surten a bases de dades ISI.

2. Source Data Listing

Dóna una llista del nombre d'articles publicats per cada revista indexada a l'ISI amb el nombre de referències que contenen aquests articles.

3. Journal Half-Life Listing

Proporciona una distribució cronològica de l'ús de les revistes en percentatge de citacions donades per cada revista, en percentatge de citacions rebudes per cada revista, i també la «mitjana de vida» de les revistes.

4. Subject Category Listing

Revistes ordenades per l'índex d'impacte dins de cada matèria ISI, i relació alfabètica de revistes amb la matèria corresponent.

5. Citing Journal Listing

Relació de revistes que cita una determinada revista i distribuïdes per anys de publicació.

6. Cited Journal Listing

Relació de revistes citades per les revistes buidades a les bases de dades ISI amb les revistes que les citen i distribuïdes per anys de publicació.

Dels índexs esmentats, el que té més difusió i utilitat en les diferents àrees de recerca és l'índex d'impacte. Aquest tracta d'oferir, amb la màxima fiabilitat possible, el ressò (impacte) que ha tingut una revista determinada en la comunitat científica. I això s'aconsegueix en establir un coeficient entre el nombre d'articles publicats durant dos anys en una revista i el nombre de citacions que aquesta publicació periòdica ha rebut en el mateix període. A fi que es puguin fer comparacions útils en cada àrea de coneixement, a més de la relació alfabètica de revistes, existeix una taula dividida en 137 disciplines on es distribueixen les revistes.

Amb les dades obtingudes, els professionals relacionats amb la documentació poden establir una mena de *hit parade* de les revistes més considerades dins de cada àrea de coneixement; i utilitzar-les per a objectius i funcions dels quals tot seguit farem esment.

Utilitat per als autors

L'investigador, a l'hora de plantejar-se la publicació d'un article original, necessita saber quines són les publicacions periòdiques més consultades pel que fa a un tema determinat a fi que el seu treball tingui la màxima difusió possible entre els col·legues que treballen en línies de recerca paral·leles. Aconseguir publicar un article en una revista que tingui un índex d'impacte elevat permet, d'una banda, que el seu article sigui potencialment llegit per molts més investigadors que no pas si es publica en una revista d'índex baix; i, d'altra banda, s'obté un reconeixement científic important si els articles han estat publicats en revistes d'índexs punters. Seleccionar la revista adequada i que aquesta accepti

la publicació d'un article és, doncs, un repte i una necessitat ineludible per a l'investigador del moment.

Utilitat per als editors

D'altra banda, els consells editorials de les revistes requereixen tenir dades que els permetin planificar l'orientació que han de seguir les seves publicacions. A banda del nombre de subscripcions anuals, és un bon criteri tenir en compte l'índex d'impacte de les seves revistes. Així poden veure si els criteris de selecció d'articles són els més encertats, si la temàtica que tracten correspon més o menys a les tendències de recerca que es prodiguen i, en definitiva, si les seves revistes són o no llegides pel sector de la comunitat científica per a la qual han estat ideades. Ara bé, aquest fet és una arma de doble tall, ja que si una revista amb un impacte elevat prestigia l'editor que la publica, també és cert que incrementa substancialment els costos de subscripció. Tan sols cal fer una ullada a les publicacions amb índexs més elevats i constatarem que són realment prohibitives.

Utilitat per als bibliotecaris/documentalistes

També els bibliotecaris/documentalistes necessiten instruments adequats que contribueixin a determinar la política de subscripcions. Els índexs d'impacte són una eina important —no pas l'única— quan, per motius cada cop més habituals de

reduccions pressupostàries, cal passar pel sedàs les revistes subscrietes; o quan, davant el dubte en la selecció de diverses alternatives en la subscripció a publicacions periòdiques, cal disposar de dades objectives que permetin prendre una decisió.

Per copsar millor la importància dels índexs a l'hora d'establir polítiques de selecció de revistes, exposem dues característiques que es dedueixen de l'anàlisi de citacions que tabula JCR: concentració i dispersió.

La concentració de citacions s'explica per estudis que han detectat que el 12,6% dels títols indexats per l'ISI acumulen el 50% de les citacions, i tan sols amb un 27,5% d'aquests podem abraçar el 75% de les citacions indexades. Un fenomen paral·lel s'observa en la dispersió quan un percentatge elevat de revistes rep un índex reduït de citacions. Aquest fet es reflecteix en comprovar-se que un 36% de les revistes no arriba al 5% de les citacions fetes en cada període.

Ambdós fenòmens influeixen en gran manera en l'establiment de polítiques de subscripció, ja que s'han fet estudis dels quals es desprèn que una quarta part de la despesa destinada a subscripcions cobreix el 50% de les citacions, i la meitat del pressupost abraça el 75% de les referències necessàries per a la recerca en una àrea de coneixement determinada. Així mateix, aquesta política pot quedar compromesa quan els costos de les revistes són massa elevats en relació amb l'impacte aconseguit.

No podríem deixar d'esmentar la importància que té per a molts serveis l'adquisició de documentació periòdica retrospectiva. Un dels criteris que cal utilitzar en la selecció consisteix a comprovar no tan sols els impactes anteriors aconseguits sinó el sosteniment de la citació d'anys passats en el moment actual: *Half-Life*.

Relativitat objectiva de les dades

De tota manera, hem de tenir en compte que els índexs d'impacte —i la resta que acompanyen el JCR— són una eina que no hem de prendre de manera absoluta. En efecte, existeixen unes premisses que condicionen ineludiblement els resultats que es deriven de l'anàlisi de citacions.

En primer lloc, tenim que la llengua predominant en les revistes analitzades per l'ISI és l'anglès —només un 10% de les revistes indexades són en llengua no anglesa— i de l'àrea nord-americana. Les conseqüències d'aquesta exclusió són evidents.

També convé tenir en compte que les interpretacions qualitatives que es desprenen d'unes dades de tipus quantitatiu s'han d'agafar amb molta cura. És qüestionable que una citació bibliogràfica tingui una influència decisiva sobre una orientació de recerca, sobre els resultats d'aquesta o que casualment mostri un fet puntual en una línia d'investigació. Variables com la reputació d'un autor, la polèmica d'una matèria en un moment determinat, la major o menor cobertura de la revista per serveis d'indexació o la disponibilitat de col·leccions en biblioteques

Journal Rankings, Sections 2-6

Sample Display

SCI JOURNAL CITATION REPORTS

SEQ #	JOURNAL TITLE	←-----CITATIONS IN 1988 TO-----→				←--SOURCE ITEMS IN--→			IMPACT FACTOR	CITATIONS IN 1988 TO 1988 ITEMS	SOURCE ITEMS IN 1988	IMMEDIACY INDEX
		ALL YEARS	1987	1986	87+86	1987	1986	87+86				

Section 1: Alphabetic by Abbreviated Journal Title

3888	SCI SINICA SER B	166	19	23	42	137	130	267	0.157	4	151	0.026
3889	SCI TECH ANIM LAB	9	1	1	2	35	33	68	0.029	0	24	0.000
3890	SCI TOTAL ENVIRON	1186	209	160	369	267	237	504	0.732	38	273	0.139
3891	SCIENCE	106393	12603	13993	26596	813	803	1616	16.458	3083	859	3.589
3892	SCIENCES	563	11	6	17	44	43	87	0.195	19	37	0.514
3893	SCIENTIST	213	65	3	68	50	6	56	1.214	138	77	1.792
3894	SCIENTOMETRICS	271	39	60	99	59	41	100	0.990	13	51	0.255

Section 2: Ranking by Total Citations For All Years

2	NATURE	167897	18953	18472	37425	1210	1165	2375	15.758	4943	1119	4.417
3	P NATL ACAD SCI USA	167464	16441	23364	39805	1925	2043	3968	10.032	2756	2037	1.353
4	J AM CHEM SOC	122492	7360	9145	16505	1788	1827	3615	4.566	1491	1878	0.794
5	SCIENCE	106393	12603	13993	26596	813	803	1616	16.458	3083	859	3.589
6	J CHEM PHYS	84098	6201	7076	13277	1800	1900	3700	3.588	1480	1906	0.776
7	PHYS REV LETT	73497	14940	9881	24821	1474	1548	3022	8.213	3006	1430	2.102
8	NEW ENGL J MED	69103	6881	8261	15142	349	367	716	21.148	1590	345	4.609

Section 3: Ranking by Impact Factor

8	ADV CYCLIC NUCL PROT	1811	0	109	109	0	6	6	18.167	0	0	0
9	ANNU REV NEUROSCI	2510	242	369	611	19	17	36	16.972	58	21	2.762
10	ADV PROTEIN CHEM	1402	2	64	66	0	4	4	16.500	0	4	0.000
11	SCIENCE	106393	12603	13993	26596	813	803	1616	16.458	3083	859	3.589
12	ADV IMMUNOL	2133	141	187	328	13	7	20	16.400	15	13	1.154
13	MICROBIOL REV	3219	471	326	797	27	22	49	16.265	37	28	1.321
14	NATURE	167897	18953	18472	37425	1210	1165	2375	15.758	4943	1119	4.417

Section 4: Ranking by Immediacy Index

3	NATURE	167897	18953	18472	37425	1210	1165	2375	15.758	4943	1119	4.417
---	--------	--------	-------	-------	-------	------	------	------	--------	------	------	-------

o la filiació a entitats associatives condicionen realment els índexs de citació.

I si entrem en el terreny de la política de selecció documental ens podem trobar en arenes movedisses. La certa arbitrarietat amb què s'estipulen les matèries i els criteris de selecció establerts per l'ISI fan que les dades que se n'extreuen no tinguin una fiabilitat taxativa. Calen altres índexs, com el nombre de fotocòpies demanades d'una revista per usuaris interns i externs a l'organisme que s'adscriu al servei. És aquí on té un paper important l'existència i l'organització d'una veritable xarxa bibliotecària nacional on funcionin centres compromesos a sufragar la despesa de revistes oneroses pel seu ús però d'interès per les línies de recerca i els ensenyaments superiors impartits a cada país².

Per realitzar una bona política de cobertura documental dins una àrea de coneixement és important, doncs, que existeixi cooperació i coordinació en matèria d'adquisicions a escala nacional suportada per un préstec interbibliotecari eficient. I,

evidentment, caldrà tenir en compte les publicacions periòdiques nacionals que no cobreix l'ISI, però que interessa rebre per motius de llengua, i una cobertura bastant més aplicada a una geografia en concret.

De tot el que hem dit podem concloure que els índexs, entre els quals destaquem els d'impacte, no són veritats absolutes, però tot professional que té algun vincle amb la documentació científica els ha de conèixer, utilitzar, i ha d'aprofitar la informació, gens menyspreable, que se'n dedueix.

Vicenç Allué Blanch

¹ SCI: Science Citation Index; SSCI: Social Science Citation Index; A&HCI: Arts & Humanities Citation Index. Als quals caldria afegir les diferents sèries dels Current Contents i Focus On.

² Cas de França, on els CADIST (Centres d'Acquisition et Difussion de l'Information Scientifique et Technique) tenen un paper important en la potenciació del préstec interbibliotecari nacional.

De bibliothecis

El videodisc, un altre disc òptic

Una aproximació

El videodisc és, en termes generals, un disc que permet reproduir imatge (estàtica i en moviment), so i text, prèviament enregistrats de manera digital i analògica.

La reproducció es fa amb un aparell lector que utilitza la tècnica del raig làser, amb la qual no hi ha contacte material amb la superfície del disc, i per això el videodisc és un disc òptic.

Aquest aparell lector haurà d'estar connectat a uns dispositius que permetin veure la imatge (per exemple, un monitor de televisió), i escoltar el so (amplificador i altaveus o auriculars).

També pot estar connectat a un ordinador, especialment en el cas que es tracti d'un videodisc interactiu¹.

Hi ha diversos sistemes de videodisc, que responen a l'evolució i a l'èxit o al fracàs comercial d'unes investigacions que es remunten a l'any 1880 (!) en què «apareixen les primeres i certament anecdòtiques patents de videodisc»². El que s'explica aquí fa referència especialment al sistema LaserVision, i quan s'utilitza el terme «videodisc» cal suposar aquest sistema.

El videodisc és un disc compacte perquè amb la seva micropista permet registrar una gran densitat d'informació (més que un disc magnètic, per exemple), i és un disc òptic

perquè es llegeix amb un raig làser que no en desgasta la superfície.

Ara bé, hi ha un tipus de disc compacte que ha pres aquest nom genèric com a nom comercial: el disc compacte digital d'àudio (els CD utilitzats bàsicament per enregistrar música); i, en canvi, el videodisc també es coneix popularment per «làser disc» (LD), tot i que els CD també utilitzen el làser.

Els discos òptics, en general, presenten com a avantatges derivats de les seves característiques tècniques:

- una elevada capacitat d'emmagatzemar informació (superen considerablement els suports magnètics);
- una qualitat d'enregistrament i de reproducció de la imatge i del so;
- una resistència física (no els afecten els camps magnètics, la pols, etc., i no es desgasten);
- la interactivitat o possibilitat d'accedir amb rapidesa a gairebé qualsevol punt de la informació enregistrada.

El desavantatge principal és que no pot modificar ni esborrar la informació enregistrada, ni tampoc afegir-ne de nova.

Videodiscs CAV vs. Videodiscs CLV³

Aquestes sigles fan referència a dos tipus de moviment de rotació que han de preveure els aparells lectors per reproduir qualsevol videodisc: el de velocitat angular constant (CAV) i el de velocitat lineal constant (CLV). No entren en competència perquè ofereixen prestacions diferents.

El videodisc CAV disposa la informació de manera que permet la congelació de la imatge i facilita la interactivitat en el sentit de poder accedir ràpidament a qualsevol punt del disc. És més adequat per emmagatzemar imatge estàtica i text, encara que usualment, en el cas de les aplicacions

interactives (o sigui, els videodiscs anomenats explícitament interactius) combina imatge estàtica i en moviment. També a causa de la manera de disposar la informació, el temps de durada és, com a màxim, d'uns 36 minuts per cara en un videodisc de 30 cm de diàmetre.

El videodisc CLV no admet la congelació de la imatge ni facilita la interactivitat, però, en canvi, permet una major autonomia en temps de durada (uns 70 minuts per cara, en un disc de 30 cm de diàmetre), la qual cosa els fa idonis per contenir enregistraments del tipus de pel·lícules cinematogràfiques, concerts, espectacles, etc.

Per fi, els videodiscs a la UAB

Sí, ja n'hi ha, i amb els corresponents aparells de reproducció perquè siguin consultats *ad hoc*, i són els següents:

A la Biblioteca de Veterinària, el videodisc interactiu:

- *International Veterinary Pathology Slide Bank*
A la Biblioteca de Formació de Professorat, els videodiscs són del tipus CLV.

Música clàssica:

- *Symphonies Nos. 5 & 6 "Pastoral"; Overture: Leonore No. 3*, de Ludwig van Beethoven
- *Pictures at an exhibition*, de Modest Moussorgsky;
The Planets, de Gustav Holst; *La mer*, de Claude Debussy

Música contemporània:

- *Miles in Paris*, de Miles Davis (trompetista de jazz)
- *The Stones in the park*, dels Rolling Stones (enregistrament del concert que va tenir lloc al Hyde Park de Londres, el 5-7-1969)
- *Do you want some action!*, de Tina Turner (concert ofert a Barcelona, el 1990)
- *'Still life' at the Penguin Café*, de The Penguin Café Orchestra (música de tipus minimalista)

Dansa contemporània:

- *The art of the 20th-Century Ballet*, coreografia de Maurice Béjart, intèrpret: Ballet du xxe Siècle
- *'Still life' at the Penguin Café*, interpretat per The Royal Ballet, música de The Penguin Café Orchestra

Marina Carbonell
Irma Martorell

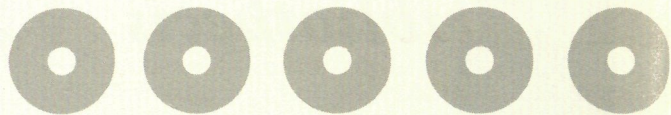
¹ Vicenç Allué, «Videodisc interactiu: experiència a la Biblioteca de Veterinària», Biblioteca Informacions 2, 1992, p. 3.

² Joan Ignasi Ribas, El videodisc interactiu, Alta Fulla, Fundació Serveis de Cultura Popular, Barcelona, 1989, p. 37.

³ Significat de les sigles:

CAV = constant angular velocity

CLV = constant linear velocity

L'oferta de bases de dades en CD-ROM consultables des de la xarxa informàtica general de la Universitat Autònoma de Barcelona comprèn els títols següents distribuïts per àrees temàtiques:

Ciències de la vida

Life Sciences Collection. Citacions amb resum d'unes cinc mil fonts diferents, incloent-hi articles de revistes, informes, patents, tesis i monografies, des del 1986 (tres discs).

Dret

BDA-Legislación (Aranzadi). Recull el *Boletín Oficial del Estado* i altres publicacions oficials. Del 1930 al 1977, només informació referencial, i a partir de 1978, text complet (dos discs).

Compuley jurisprudencia

Referència i resum de totes les sentències del Tribunal Constitucional, del Tribunal Suprem i de la Direcció General dels Registres i del Notariat, i una selecció d'altres tribunals, com l'Audiència Nacional, les audiències territorials i provincials, el Tribunal Central de Treball i, recentment, els tribunals superiors de Justícia. També inclou citacions de monografies i d'articles de més de trenta revistes jurídiques espanyoles. Cobreix des del 1980 fins a l'actualitat (1 disc).

Economia

AbilInform Ondisc. Citacions amb resum d'articles d'unes nou-cents cinquanta revistes especialitzades des del 1987 (dos discs).

EconLIT

Citacions amb resum d'articles d'unes tres-cents revistes, més monografies i tesis sobre el tema, des del 1969 (un disc).

F & S Index Plus Text (Predicasts)

Citacions amb resum o text complet d'articles d'unes mil revistes des del 1990 (dos discs).

Títols de CD-ROM en xarxa

Educació

ERIC. Citacions amb resum d'articles d'unes set-centes revistes, més informes i monografies, des del 1966 (dos discs).

Psicologia

PsycLIT. Citacions amb resum d'articles d'unes mil tres-centes revistes des del 1974, i monografies sobre el tema, des del 1987 (dos discs).

Sociologia

Sociofile. Citacions amb resum d'articles d'unes mil vuit-centes revistes, més tesis, des del 1974 (un disc).

Bases interdisciplinàries

Bibliographie Nationale Française

Citacions de monografies, publicacions oficials franceses i organismes internacionals (UE, Unesco, etc.), amb dipòsit legal a França. Cobreix des del 1970 fins a l'actualitat (dos discs).

Bookfind

Citacions de monografies en llengua anglesa, més informació sobre editors i distribuïdors. Cronològicament cobreix des del 1987 fins a la previsió d'edicions per dotze mesos més enllà del moment de l'actualització de Bookfind (dos discs).

Books in Print Plus

Citacions de llibres en venda als Estats Units, més informació sobre editors i distribuïdors (un disc).

British National Bibliography

Citacions de monografies que formen la bibliografia nacional britànica des del 1986 (un disc).

CSIC

Tres bases de dades amb citacions d'articles de revistes especialitzades espanyoles: ICYT (ciència i tecnologia, des del 1979); IME (medicina, des del 1971), i ISOC (ciències socials i humanitats, des del 1976). Dues bases de dades amb referències dels fons del CSIC: CIRBICL (monografies) i CIRBICR (revistes) (un disc).

Dissertation Abstracts Ondisc

Citacions amb resum de tesis doctorals i treballs d'investigació dels Estats Units des del 1861 fins al 1987, i de tot el món des del 1988 (quatre discs).

ISBN

Citacions de monografies a les quals l'Institut Nacional del Llibre Espanyol ha donat el número ISBN des del 1965 (un disc).

Durant l'any 1994 s'ha posat èmfasi en les bibliografies i en l'àrea de ciències socials, partint de les subscripcions existents prèviament a les biblioteques connectades en aquesta primera fase: Ciències Socials, que dona suport a les facultats de Ciències Econòmiques i Empresariales, Dret i Ciències Polítiques i Sociologia; Lletres, que cobreix les facultats de Filosofia i Lletres i Psicologia; Ciències, amb la facultat del mateix nom; i, finalment, la Biblioteca Universitària de Sabadell, que atén les necessitats de les escoles universitàries d'Estudis Empresariales i d'Informàtica. L'equilibri amb la part científica es restablirà quan s'integrin les biblioteques de Medicina i de Veterinària, les quals és previst que aportin els darrers anys de les bases de dades Medline i Science Citation Index. En previsió d'aquesta incorporació s'està planificant l'ampliació de l'equipament actual.

Accés al catàleg de la UAB

Les seccions de la Biblioteca de Medicina de les unitats docents connectades

Des del començament d'abril, les seccions de la Biblioteca de Medicina situades a les unitats docents hospitalàries ja tenen accés al catàleg col·lectiu automatitzat de les biblioteques de la UAB.

Amb l'equipament informàtic que s'ha adquirit, les biblioteques connecten telefònicament amb el campus de Bellaterra i poden establir sessions de terminal amb els diferents ordinadors de la UAB a una velocitat de transmissió molt elevada, i poden treballar amb la mateixa rapidesa que dins del campus, ja que disposen dels mòdems més sofisticats del mercat.

Aquest equipament possibilita tant la consulta del catàleg des de les unitats docents com la incorporació al catàleg col·lectiu dels seus fons bibliogràfics.

Projectes europeus

Programa de
Biblioteques
de la Comissió de
les Comunitats
Europees

Fastdoc (Fast Document Ordering and Document Delivery)

Els dies 21, 22 i 23 de febrer de 1994, va tenir lloc a Frankfurt am Main la reunió inicial del projecte Fastdoc. La reunió es va fer a la seu de la institució coordinadora, l'Institut Beilstein, i comptà amb la presència del delegat oficial de la Comissió, Robert Fisher.

Aquesta era la primera trobada de tots els coordinadors locals, i s'establiren els procediments de gestió del projecte i la distribució i els terminis d'execució de les tasques de la primera fase referents a l'anàlisi de les especificacions del sistema i a l'estudi dels requeriments dels usuaris.

Mecano (Mechanism of Automatic Comparison of CD-ROM Answers with OPACs)

Els dies 3 i 4 de febrer de 1994, va tenir lloc la reunió inicial del projecte Mecano a Amsterdam. La reunió es va fer a la seu de la institució coordinadora, la Biblioteca de la Universitat d'Amsterdam, i comptà amb la presència de la delegada oficial de la Comissió, Patricia Manson.

Els coordinadors locals es van trobar per primera vegada i s'establiren els procediments de gestió, com també la distribució i els terminis d'execució de les tasques de la primera fase. En compliment d'aquestes, s'ha realitzat un estudi de viabilitat del sistema previst, se n'han analitzat les especificacions tècniques i s'ha dut a terme una enquesta en cadascuna de les institucions participants per tal de conèixer a fons les necessitats dels usuaris. A la UAB, aquesta enquesta es va passar a les biblioteques de Ciències, Ciències Socials i Lletres durant el període del 7 al 23 de març.

Fe d'errates

En el BIBLIOTECA INFORMACIONS núm. 6, del març del 1994, el títol correcte de l'article «La imaginació com a recurs vital» (pàgina 3) és «La imaginació com a recurs vital». També en aquest article, on diu «Des de l'abadia d'El Nom de la rosa, fins a la ciutat Maragda, capital d'Oz, que tan bé va copsar Minnelli», hi ha de dir «Des de l'abadia d'El Nom de la rosa, fins a la ciutat Maragda, capital d'Oz, que tan bé va copsar Victor Flemming».

També s'ha detectat una errata a la pàgina 14: el títol correcte de «A basic classical and operatic recordings on compact discs for libraries: a buying guide» és «A basic classical and operatic recordings collection on compact discs for libraries: a buying guide».

Bases de dades

CALEX

La legislació de les comunitats autònomes a la Biblioteca de Ciències Socials

La legislació de les comunitats autònomes queda recollida en primer lloc en els diaris i butlletins oficials de cada comunitat autònoma. No obstant això, la majoria de les biblioteques, en el cas de rebre algun d'aquests butlletins o diaris oficials, només rep el de la pròpia comunitat autònoma.

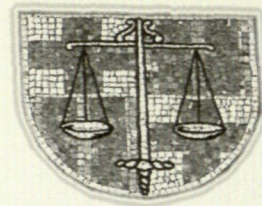
Així, a la Biblioteca de Ciències Socials, si necessitem la legislació de Catalunya, sempre tenim a la nostra disposició el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC), la recopilació que publica l'editorial Bayer, *Col·lecció legislativa de Catalunya*, tant de forma impresa com els índexs en versió disquet, i l'accés per mitjà de videotext al mateix DOGC.

El *Boletín Oficial del Estado* (BOE) és la primera font de legislació de l'Estat. La Biblioteca de Ciències Socials el rep en paper, en microfita, i hi accedeix en línia per mitjà del videotext. Entre els repertoris generals tenim el *Repertorio cronológico de legislación*, publicat per l'editorial Aranzadi, que es rep tant en versió impresa com en suport CD-ROM; *La ley: legislación*, publicat per l'editorial La Ley, i *Legislación española «Ledico»*, publicat per Distribuciones de Derecho y Economía.

Per trobar un recull de la legislació de les comunitats autònomes podem recórrer a repertoris de caràcter general (que comprenen les disset comunitats autònomes). Entre aquests tenim l'obra de Gregorio Burgueño Álvarez *Legislación de las comunidades autónomas*, editat per l'Instituto de Estudios de Administración Local, que cobreix el període 1981-1985, i també el *Repertorio Aranzadi de legislación de las comunidades autónomas*, que comprèn des de l'any 1982 fins ara.

A partir del 1983, a la Direcció d'Estudis i Documentació del Senat va començar a editar-se el *Boletín de legislación de las comunidades autónomas* (BCA), publicació periòdica d'aparició bimestral que recull la legislació estatal d'interès per a les comunitats autònomes i la legislació emanada d'aquestes. Reprodueix els textos de les lleis, els estatuts d'autonomia i els reglaments parlamentaris. El primer número d'aquesta publicació va sortir acompanyat d'un número zero on es recollien els disset estatuts d'autonomia, les lleis emeses per les comunitats autònomes i els reglaments de les seves assemblees legislatives del període 1980-1982.

El BCA té una secció dedicada al Tribunal Constitucional, amb una llista de les lleis autonòmiques impugnades, amb

indicació, si escau, de la sentència dictada, els recursos i les qüestions d'inconstitucionalitat promoguts per les comunitats autònomes i els conflictes de competència plantejats.

Per acabar, hi ha editorials com Tecnos o Civitas que publiquen col·leccions amb legislació autonòmica de caràcter sectorial.

La Direcció d'Estudis i Documentació del Senat ha estat l'encarregada de fer possible l'accés informàtic a les seves bases de dades documentals. El resultat d'això és que es pot accedir en línia al BCA per mitjà de la base de dades referencial CALEX.

Aquesta base de dades dona la informació següent:

1. Relació íntegra de les disposicions generals estatals d'interès per a les comunitats autònomes.
2. La pròpia normativa de les comunitats autònomes apareguda a la part I dels seus respectius butlletins oficials a partir del 1983.
3. Del 1979 al 1983, només hi ha recollits els estatuts d'autonomia i les lleis.

En relació amb el BCA, hi ha diferències:

a) La base de dades és referencial, no incorpora el text de la disposició. En canvi, el BCA dona el text íntegre dels estatuts d'autonomia, dels reglaments de les assemblees legislatives i de les normes amb rang de llei.

b) Al BCA es poden consultar els processos interposats davant el Tribunal Constitucional i les seves sentències. En els casos que afecten les comunitats autònomes, a la base de dades CALEX encara no hi són introduïts.

c) La base no s'actualitza amb una periodicitat fixa. No obstant això, en qualsevol moment es pot saber la data dels últims butlletins introduïts; només cal prémer l'opció 10 del menú.

La manera més senzilla de consulta és mitjançant les opcions del sistema de menús, que permet fer la cerca per diferents combinacions de criteris.

En el cas que aquestes opcions no cobreixin les necessitats de l'usuari, és possible treballar amb el llenguatge d'interrogació propi de la base de dades anomenat MISTRAL. Per això, cal seleccionar l'opció 11 del menú i, a continuació, ja es poden teclejar els comandaments. Aquest procediment exigeix un coneixement previ dels «camps» i «lèxics» de la base, i també del «format» dels procediments.

Aquesta base de dades completa la localització i selecció d'informació legislativa sobre la diferent normativa de les comunitats autònomes. La consulta de la base per mitjà del sistema de menús és senzilla i només cal esperar que l'actualització de les dades es faci d'una forma sistemàtica per trobar la informació al més actualitzada possible.

Si es vol consultar, cal posar-se en contacte amb la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències Socials.

Bases de dades i bibliografies de traduccions

Qui no es frustra si després de fer una cerca bibliogràfica les úniques citacions que obté són de documents en idiomes que no domina? És, doncs, lògic que vulgui saber si n'existeix alguna traducció. Per als traductors també pot ser interessant disposar d'un text paral·lel a l'hora de traduir, ja que una llengua pot servir de pont per a l'altra.

En el cas de la literatura científica, moltes publicacions en sèrie en llengües com el rus, el japonès o el xinès estan traduïdes íntegrament a l'anglès. La bibliografia *Journals in translation* en dóna notícia. Simplement hem de mirar si la publicació en sèrie apareix a l'índex de títols originals i sabrem amb quin títol es tradueix i des de quan. Si no tenim sort, sempre queda el recurs de consultar la base de dades *World Translation Index* (abans *World Transindex*), que conté més de 340.000 citacions de traduccions de literatura científica i tècnica publicada en totes les llengües i traduïda a llengües occidentals. L'únic inconvenient és que el preu per minut de connexió és d'unes 300 ptes., i cada registre que visualitzem també ens costarà unes 300 ptes.

Si simplement teniu curiositat per saber si hi ha alguna obra en català traduïda a l'eslovè o a l'euskera, per exemple, una eina que pot ser a l'abast de tothom i de forma gratuïta és l'*Index Translationum*, base de dades produïda per la Unesco i accessible per mitjà del distribuïdor ECHO, i que, òbviament, té avantatges respecte de la versió en paper, que només arriba fins al 1986. El contingut és restringit a llibres traduïts a partir del 1979 als Estats membres de la Unesco a qualsevol llengua i de qualsevol matèria, i s'actualitza trimestralment, si bé portà un cert retard a causa que es nodreix de les bibliografies nacionals. La connexió a ECHO es pot fer per mitjà d'Internet i no cal tenir un *password* propi, però heu de conèixer una mica el llenguatge CCL, ja que de moment l'*Index Translationum* no es pot consultar per menús. Si ho voleu provar, heu d'establir una sessió en el VAX i teclejar telnet echo.lu, esperar fins que ECHO us demani el vostre codi i teclejar echo, que és el *password* públic, i seguidament sortirà el menú d'acollida; seleccioneu la llengua de treball en què voleu que surtin els menús, i ara ja visualitzareu el menú principal. Si escolliu l'opció 5: *Bases de datos o servicios de la industria de la lengua*, trobareu en el submenú l'opció 4: *Index Translationum*, i un altre submenú amb l'opció 1 per a informació de la base de dades, i l'opció 2 per entrar. Les comandes bàsiques del llenguatge CCL són FIND per buscar termes, el signe \$ per truncar, SHOW per visualitzar registres, DISPLAY per visualitzar els índexs, CALL ECHO per tornar als menús, o STOP per desconnectar-se. I penseu que trobareu informació sobre el llenguatge d'ECHO si en el menú principal seleccioneu l'opció

1: *Información general*, i després l'opció 5: *Para información sobre el lenguaje CCL*. Ara ja podreu saber quins llibres s'han traduït del català al txec.

Isabel Filella

```

ECHO - European Commission Host Organisation
-oOo-

Enter 1 in order to work in English
Tapez 2 pour travailler en francais
Geben Sie 3 ein um auf Deutsch zu arbeiten
Digitate 4 per lavorare in italiano
Teclee 5 para trabajar en espanol
Toets 6 om in het Nederlands te werken
Tast 7 for at arbejde paa dansk
Dactilografe 8 ter portugues
-----
Please enter your choice : 5

ECHO - Menu principal
-----

1+: Información general
2 : Bases de datos de orientación al usuario (incluye I'M GUIDE)
3 : Bases de datos científicas, de investigación y desarrollo
4 : Servicio de Información sobre I+D comunitario (CORDIS)
5 : Bases de datos o servicios de la industria de la lengua
6 : Bases de datos o servicios comerciales y económicos
7 : Proyectos innovadores
8 : Mensajería electrónica
-----
80 Ayuda 90 Otras Ordenes
Por favor elija una opcion : 5
Bases de datos o servicios de la industria de la lengua
-----

1+: EURODICAUTOM
2 : SYSTRAN (Servicio - ex IMTRANS)
3 : THESAURI
4 : INDEX TRANSLATIONUM
-----

70 Menu precedente 80 Ayuda 90 Otras ordenes
Por favor elija una opcion : 4
INDEX TRANSLATIONUM
-----

1+: Información sobre INDEX TRANSLATIONUM
2 : INDEX TRANSLATIONUM, versión CCL
-----

70 Menu precedente 80 Ayuda 90 Otras ordenes
Por favor elija una opcion : 2
Introduzca un comando CCL o teclee "STOP" para desconectarse del
distribuido.
Teclee "CALL ECHO" para volver al menu principal.

QUERY : 00008559/0001/ /XTRA DATE : 13.04.94 TIME : 09:11:53
BASE COMMAND ACCEPTED FOR XTRA;INDEX-TRANSLATIONUM;9.02.1994
*****
* INDEX TRANSLATIONUM *
*****
You can begin your search using the CCL, but if you need more
information on
INDEX TRANSLATIONUM, please type : INFO XTRA
? D UDC-AA
1.01 58683 APPLIED SCIENCES
1.02 29769 ART
1.03 38696 BIOGRAPHY
1.04 63851 EDUCATION
1.05 29769 GAMES
1.06 4515 GENERALITIES
1.07 38696 GEOGRAPHY
1.08 38696 HISTORY
1.09 4515 INFORMATION SCIENCES
1.10 63851 LAW
1.11 285262 LITERATURE
1.12 30055 NATURAL AND EXACT SCIENCES
1.13 30257 PHILOSOPHY
1.14 30257 PSYCHOLOGY
1.15 34407 RELIGION
1.16 63851 SOCIAL SCIENCES
1.17 29769 SPORTS
1.18 34407 THEOLOGY
*****END OF DISPLAY*****
? STOP

```


La prestatgeria

Guia bibliogràfica d'història de Catalunya

Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1993. ISBN 84-393-2547-9

Com prou clarament ens indica el títol, l'obra que ens ocupa és una guia que ha

de la seva funció informativa, amb un format quadrat que resulta original i còmode com a contenidor de les fitxes col·leccionables en que està pensat, i que obren la possibilitat d'actualitzacions posteriors. Després d'un índex onomàstic i de quatre petits apartats dedicats a obres generals, es deixa pas a un excel·lent itinerari que, tot començant per la Catalunya antiga, va progressant cronològicament per l'alta i la baixa edat mitjana, per l'edat moderna, fins a arribar

pròleg ens deixen una porta oberta a suggeriments, faria la proposta d'ampliar el cercle de lectors, de publicar-la en altres llengües, ja que fóra bo que la història del nostre país transcendís fora dels nostres límits geogràfics, vertebrés el passat i s'enriquís mitjançant nous plantejaments de divulgació i recerca.

Finalment, cal dir que és gratuïta, la qual cosa pot facilitar que a cada biblioteca pugui haver-hi un exemplar, i també que, juntament amb el llibre, ens faciliten un disquet, una altra opció per a la consulta per part dels amants i usuaris de la informàtica.

Consultable a la Biblioteca Universitària de Sabadell i a la Biblioteca de Ciències de la Comunicació.

Consol Garcia Maderal

editat la Generalitat, que forma part de l'esforç permanent que fan les institucions catalanes per tal d'aconseguir una projecció universal de Catalunya i la seva història, i la necessitat de promoure i documentar un ensenyament millor i d'intentar guanyar la batalla de la divulgació.

L'obra està basada en una intel·ligent i minuciosa tasca de compilació que Josep M. Figueres aconsegueix com a bon coneixedor de la seva funció de professor universitari, i també per la seva vocació per l'estudi de tot allò relacionat amb la societat catalana i la seva trajectòria al llarg dels segles.

Es presenta, amb tota lògica, a causa

a la contemporània. Cada àrea implica diferents opcions sobre la naturalesa de la pròpia història.

La guia està pensada per a la gent que des de qualsevol perspectiva, sigui educadora, investigadora o divulgadora, treballa sobre la història de Catalunya. Cada gran capítol està estructurat sota la forma d'una alternança de sumands d'autors sobre l'edifici dels esdeveniments històrics. És una mena de memòria col·lectiva de Catalunya entesa en les seves facetes més diverses, que ens apropa paral·lelament a autors i matèries en l'intent de conjugar el passat i el present.

Com a darrer punt, i ja que amb el

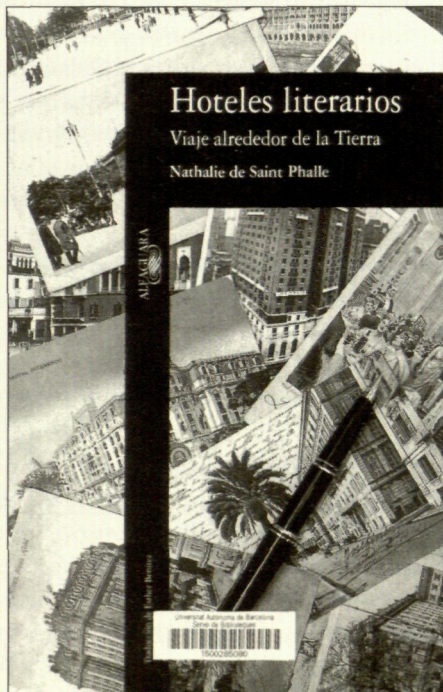
Nathalie de Saint-Phalle Hoteles literarios: viaje alrededor de la Tierra

Madrid: Alfaguara, 1993. 428 pp.; 24 cm.
ISBN 84-204-2704-7

Viatjar és sempre una experiència. Les nostres actituds, les il·lusions i les expectatives que hi posem i, finalment, la sort, que mai no hem de menysprear, poden convertir-ho en una aventura engrescadora i irreplicable o en un esdeveniment grotesc i tortuós.

No fa gaires anys, era poca la gent que viatjava, i aquest fet era motiu de preparatius interminables; tot plegat esdevenia un episodi, en el sentit més literari del terme. Abans també es vivia molt més lentament, els dies semblaven tenir més hores: és clar que tothom feia moltes menys coses de les que ens hem imposat fer avui dia per no sentir-nos sols. Recordo perfectament la sensació que em va causar el viatge que feia la Pilar Prim de Narcís Oller a Puigcerdà en una tartana. És fantàstic com queda explicat el sentit del pas del temps el 1906. Com aquella dona gaudia del paisatge, de la conversa als hostals, de fer

i desfer equipatges, de conèixer feines diverses que la seva condició de burgesa no li havia permès descobrir fins aquell moment. Per a una persona a la qual agradi viatjar copsant les diferents essències d'un indret, és francament envejable poder-ne gaudir d'aquesta manera.

Avui que construïm grans hotels per a grups immensos de turistes; que els majoristes de viatges han aconseguit fer-nos arribar a qualsevol racó del món, que, fins i tot, podem pagar a terminis, que ho podem fer amb targetes de crèdit, que les assegurances cobreixen qualsevol contratemps, etc., on és l'aventura, el descobriment, el repte? Plini, a la *Història natural*, digué: «Àfrica sempre presenta alguna novetat». Avui també. Però avui hi anem a veure allò que ja hem llegit àmpliament, que hem vist en documentals i pel·lícules, tota la resta pertany al passat.

Per apassionar-nos per viatjar sempre hem de proposar-nos noves alternatives, i el llibre que voldria presentar ens en dona una de força interessant.

Es tracta d'una guia d'hotels literaris, ordenada alfabèticament per noms de ciutats. També hi ha un índex de literats que al llarg de la seva vida van visitar hotels d'arreu del món.

Hi ha dues maneres d'entrar-hi: buscant ciutats i veient quins hotels són ressaltats i quins escriptors s'hi van allotjar, o bé buscant un autor i veure en quines pàgines hi és citat. Les dues són prou bones per endinsar-nos en un medi mig literari, mig aventurer.

Hi ha autors molt viatgers que amb aquestes experiències han omplert pàgines i pàgines; uns n'han fet un gènere literari i una manera de viure, altres, un fet més o menys esporàdic, però ben segur que vivencial. Viatgers incansables van ser Byron, Cocteau, Scott Fitzgerald, Gide, Hemingway, Joyce, Kafka, Henry Miller, Proust, Rilke i Oscar Wilde, entre molts. Però, quins hotels van visitar D'Annunzio, Jane Austen, Colette, Robert Desnos, Petrarca, Rabelais o Benavente? Sabíeu que Jean Genet i Walter Benjamin van dormir en una vella pensió molt a prop de la Catedral de Barcelona? I que Sartre i la Simone van allotjar-se a l'hotel Alhambra Palace de Granada abans de la Guerra Civil?

Sorpren saber curiositats com aquestes, i no deixa de ser divertit plantejar-se un viatge a qualsevol indret que no coneguis o que t'interessi, i mirar de trobar els hotels on potser algú hi va escriure una novel·la, hi va viure una història d'amor, s'hi va consumir en l'alcohol, o hi va decidir deixar d'existir.

Jo, el que primer vaig fer va ser repassar les ciutats a les quals he viatjat i comprovar si havia estat en algun d'aquests hotels. I sí, sorprenentment, Praga, Palerm i Nova York les vaig compartir amb Kafka, Arthur Miller i un gran músic, Cole Porter, respectivament.

Fa poc vaig llegir una novel·la, *Els ponts de Madison County*, que va contribuir encara més a decidir-me a anar a voltar pel sud profund dels Estats Units, a abandonar-me pels orígens del jazz, amb les cançons dels camps de cotó, de la lluna damunt del Mississipí, pel món de Tom Sawyer, de la Scarlett. Somnio truites? Doncs no, en Jack Kerouac va dormir al mateix hotel que el protagonista de la novel·la. Les descripcions que fa Kerouac de Des Moines a *On the Road* són

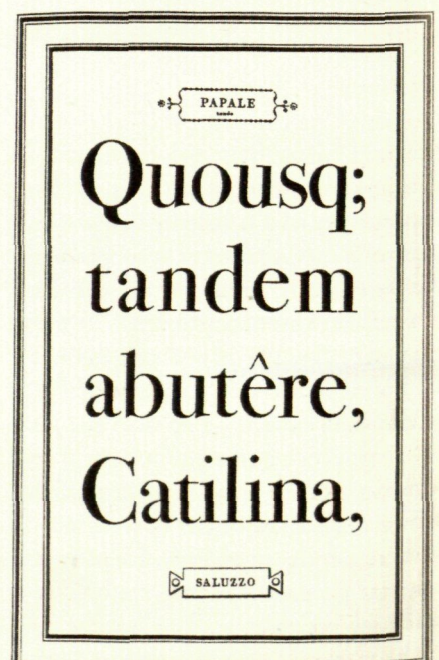
absolutament les mateixes que les que es fan en aquest llibre. Els mateixos capvespres, la mateixa calor humida, el color i l'abundor dels arbres, enormes castanyers i magnòlies florides, cotxes desballestats que aixequen polseguera, llimonades i tes naturals fresquets, cases de fusta pintades i disperses dins la immensitat del paisatge, dones negres vestides amb coloraines. No creieu que val la pena fer-hi una escapada?

Mercè Bausili

Diccionari Llatí-Català

Director, Antoni Seva i Llinares. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993. ISBN 84-7739-631-0

En un moment especialment delicat per als estudis de filologia clàssica en aquest país (un més dels que ja ens ha tocat de viure i, ben segur, no pas el darrer), ens arriba el primer diccionari llatí-català escrit a casa nostra. De llistes de paraules llatines amb correspondències catalanes (lèxics i similars), que són ben útils a un nivell elemental, ja en teníem de bones.

Però de Diccionari (amb majúscula), no.

És aquesta una paradoxa del destí de la filologia llatina d'aquest país? Sens dubte, no! Un treball de les característiques d'aquest no es fa en quatre dies: es tracta d'un diccionari que té més de seixanta mil entrades (*sic!*) i que recull la part més significativa (un diccionari mai no és, per definició, exhaustiu) del lèxic llatí (i, per tant, de la civilització que s'hi amaga al darrera), del segle III aC al V dC; és una obra que, a més de donar-nos totes les accepcions importants de cada paraula, ho fa basant-se en tots els contextos importants on la paraula ha estat localitzada, donant-nos-en el fragment en llatí i la traducció, amb identificació de l'autor (llàstima que les normes de l'Enciclopèdia no hagin permès d'introduir-hi les citacions completes!); per si no fos prou en una *opera prima*, treballa molt especialment la prosòdia de cada paraula i ens la dóna gairebé sempre, i, a més, també inclou l'etimologia dels mots i especifica quan es tracta de paraules pròpiament llatines i quan es tracta de préstecs d'altres llengües.

Els «quatre dies» a què al·ludíem supra han estat, en realitat, més de catorze anys de treball d'un equip dirigit per Antoni Seva i format per Dolors Condom, Antoni Peris, Josep Maria Tatjer, Carme Bosch i Josep Granados (amb alguns canvis en l'equip de redacció al llarg dels anys), que ens han pogut oferir un producte l'absència del qual era molt sentida en aquest país, i que està a l'altura d'allò que més necessitàvem tots plegats: un diccionari que fos accessible i útil per als especialistes, però també per a tots aquells que estudien per ser-ho i, sens dubte, per a tothom que estigui senzillament interessat a conèixer la història d'algun mot de la llengua llatina. Estem segurs que no hi ha millor recomanació que aquesta: es tracta de la millor obra lexicogràfica

que qualsevol curiós de la cultura llatina «en català» podia esperar. La millor manera de comprovar-ho és animar els lectors a fer-la servir: tenim la seguretat que no decepcionarà a ningú.

Una darrera pregunta: neix aquest primer diccionari en el pitjor dels moments filològics? No ho podem saber (...*nec temptaris Babylonios numeros*, ens recomanava Horaci), però pensem que aquest treball que ara presentem i, sobretot, la filosofia que s'hi amaga darrera ajudaran molt a millorar la situació: com més gent el conegui i el comparteixi, millor anirem.

Consultable a la Biblioteca de Lletres i a la Biblioteca General.

Joan Gómez Pallarès

Marià Alemany i Lamara

El virus de la glòria

Barcelona: Edicions La Campana, 1994.
236 pp. ISBN 84-88791-01-1

El llibre que us presentem, *El virus de la glòria*, ha guanyat el Premi de Novel·la Científica, convocat per primera vegada per la Fundació Catalana per a la Recerca, juntament amb edicions La Campana. Aquesta institució premia obres inèdites en català de base científica (excloent-ne les de ciència-ficció) amb l'objectiu de potenciar la creació de novel·les sobre el món de la investigació científica i els seus efectes socials.

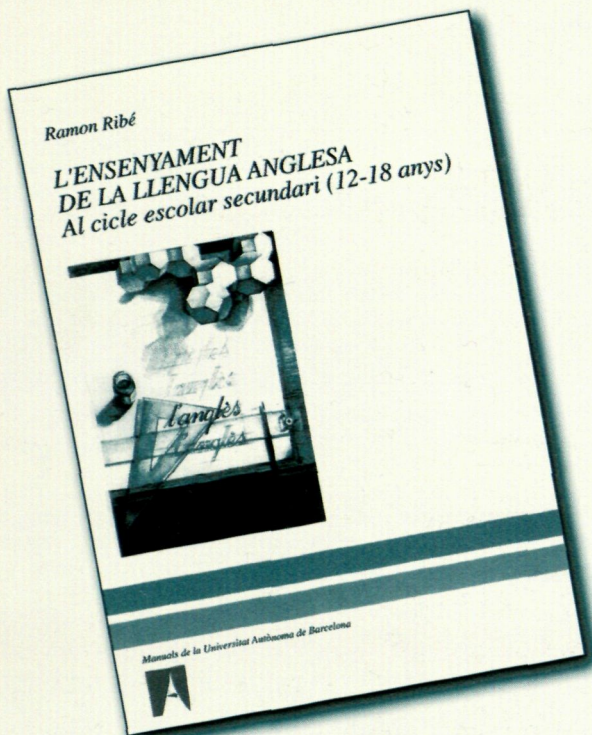
A *El virus de la glòria*, l'acció es desenvolupa al laboratori de la Facultat de Ciències d'una universitat catalana imaginària, on conviuen tres grups d'investigadors: els «moleculars», els «hormonals» i els «dements». Un treball de recerca d'aquests darrers sobre la malaltia d'Alzheimer i la possible rellevància dels seus descobriments amenaça de modificar el feble repartiment de poder entre els tres col·lectius; aquesta nova situació serà el desencadenant que agreujarà les enveges, les lluites per les

subvencions i el «joc brut» entre tots tres grups d'investigadors. En aquest ambient enrarit, Alemany retrata tot un seguit de personatges tipus de la universitat: el «buròcrata», el «polític», el «pilota»..., dels quals se serveix per fer una sàtira del món de la investigació científica, on les ambicions polítiques i el desig de glòria conviuen amb la feina diària.

L'autor, el biòleg Marià Alemany, és doctor en Biologia i ha estat professor a les universitats de Tarragona, de les Illes Balears i a la Washington University. Actualment dirigeix el Departament de Bioquímica i Fisiologia de la Universitat de Barcelona. Amb aquest currículum no és gens estrany que la seva història ens sigui tan versemblant. Alemany parla d'un món que coneix i això es nota sobretot en els diàlegs, les reflexions i els comportaments dels seus personatges. Malgrat ser un text amb moltes referències tècniques, no és un llibre «erudit»; de fet, l'element més original de la novel·la (a més del seu desenllaç inesperat), que té com a tema l'ambició humana, és que l'acció té lloc en un ambient literàriament poc explorat.

Disponible a la Biblioteca de Ciències.

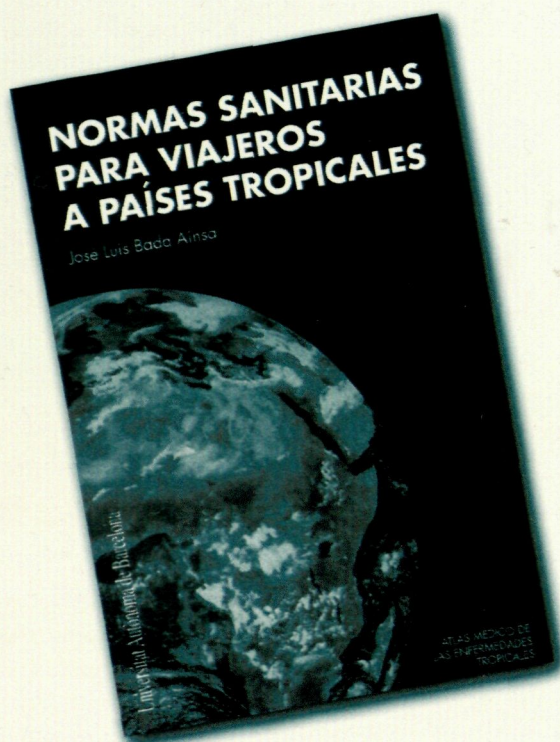

Ramon Ribé

L'ENSENYAMENT DE LA LLENGUA ANGLESA

Al cicle escolar secundari (12-18 anys)

Manuells de la Universitat Autònoma de Barcelona

NORMAS SANITARIAS PARA VIAJEROS A PAÍSES TROPICALES

Jose Luis Bada Ainsa

Universitat Autònoma de Barcelona

ATLAS MEDICO DE LAS ENFERMEDADES TROPICALES

Ramón Ribé

L'ENSENYAMENT DE LA LLENGUA ANGLESA

Al cicle secundari (12-18 anys)

Durant molts anys hem ensenyat la llengua estrangera mimèticament, adoptant materials i tècniques d'aplicació horitzontal comunes a tots els contextos d'aprenentatge.

Els resultats d'un enfocament neutre, especialment en el medi escolar, no són els que els manuals prediquen ni els que professors i alumnes esperen obtenir. Sovint, només el filtre personal de l'educador experimentat aconsegueix una interacció adquisicionalment efectiva a l'aula.

Cal repensar, doncs, la nostra tasca des de la recerca acumulada aquests últims vint anys i de l'experiència docent reeixida.

Aquest manual analitza el «context» d'aprenentatge de la llengua estrangera des de la metàfora de la cruïlla interactiva (cap. 1, 2 i 6), estudia algunes de les variables que interactuen en el medi educatiu (cap. 3, 4, 5), dibuixa una estructura d'espais necessaris per contenir-les (cap. 6), i ofereix una tipologia de tasques.

Tasques de 3a Generació capaç de generar aquests espais (cap. 7). Alumnes de postgraus, professors nous i experimentats trobaran a les seves planes no sols una allau d'informació, sinó també una estructura original i fresca, rica en perspectives i reflexions.

PVP: 3.400 PTA

Jose Luis Bada Ainsa

NORMAS SANITARIAS PARA VIAJEROS A PAÍSES TROPICALES

Atlas médico de las enfermedades tropicales

Monografía destinada a la protección de todas las personas que tengan que desplazarse a países tropicales, y, a la vez, a contribuir a evitar o a disminuir los riesgos de la introducción, en nuestro país, de las enfermedades que nunca han existido o que han sido erradicadas.

Es, por tanto, la obra de referencia obligada para los médicos y las enfermeras, para los agentes de viajes y para otras personas que tengan que desplazarse a países tropicales por razones profesionales, de ayuda técnica o turismo.

PVP: 2.900 PTA

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

Comandes:

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona.
Apartat postal, 20
08193 Bellaterra (Barcelona)
Tel.: 581 17 15
Fax: 581 20 00